

వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

87 - యుద్ధకాండ సప్తాశీతమః సర్గః

|| విభీషణరావణిపరస్పరనిందా ||

ఏవముక్త్యా తు సౌమిత్రిం జాతహర్షో విభీషణః |

ధనుష్పాణినమాదాయ త్వరమాణో జగామ హా || 1 ||

అవిదూరం తతో గత్వా ప్రవిశ్య చ మహద్వనమ్ |

దర్శయామాస తత్కర్తృ లక్ష్మణాయ విభీషణః || 2 ||

నీలజీమూతసంకాశం న్యగ్రోధం భీమదర్శనమ్ |

తేజస్వీ రావణభ్రాతా లక్ష్మణాయ న్యవేదయత్ || 3 ||

ఇహోపహారం భూతానాం బలవాన్రావణాత్మజః |

ఉపహృత్య తతః పశ్చాత్సంగ్రామమభివర్తతే || 4 ||

అదృశ్యః సర్వభూతానాం తతో భవతి రాక్షసః |

నిహంతి సమరే శత్రూన్బద్ధాతి చ శరోత్తమైః || 5 ||

తమప్రవిష్టన్యగ్రోధం బలినం రావణాత్మజమ్ |

విధ్వంసయ శరైస్తీక్ణైః సరథం సాశ్వసారథిమ్ || 6 ||

తథేత్యుక్త్యా మహాతేజాః సౌమిత్రిల్కితనందనః |

బభూవావస్థితస్తత్ర చిత్రం విస్ఫారయన్ధనుః || 7 ||

స రథేనాగ్నివర్ణేన బలవాన్రావణాత్మజః |

ఇంద్రజిత్కవచీ ధన్వీ సధ్వజః ప్రత్యదృశ్యత || 8 ||

తమువాచ మహాతేజాః పౌలస్త్యమపరాజితమ్ |

సమాహ్వయే త్వాం సమరే సమ్యగృద్ధం ప్రయచ్ఛ మే || 9 ||

ఏవముక్తో మహాతేజా మనస్వీ రావణాత్మజః |

అబ్రవీత్పరుషం వాక్యం తత్ర దృష్ట్వా విభీషణమ్ || 10 ||

ఇహ త్వం జాతసంవృద్ధః సాక్షాద్భ్రాతా పితుర్కమ |

కథం ద్రుహ్యసి పుత్రస్య పితృవ్యో మమ రాక్షస || 11 ||

న జ్ఞాతిత్వం న సౌహార్దం న జాతిస్తవ దుర్వతే |

ప్రమాణం న చ సౌందర్యం న ధర్మో ధర్మదూషణ || 12 ||

శోచ్యస్త్యమసి దుర్బుధ్ధే నిందనీయశ్చ సాధుభిః |

యస్త్యం స్వజనముత్సృజ్య పరభృత్యత్వమాగతః || 13 ||

వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

87 - యుద్ధకాండ సప్తాశీతమః సర్గః

నైతచ్ఛిథిలయా బుద్ధ్యా త్వం వేత్సి మహదంతరమ్ |
క్వ చ స్వజనసంవాసః క్వ చ నీచపరాశ్రయః || 14 ||

గుణవాన్యా పరజనః స్వజనో నిర్గుణోఽపి వా |
నిర్గుణః స్వజనః శ్రేయాన్యః పరః పర ఏవ సః || 15 ||

యః స్వపక్షం పరిత్యజ్య పరపక్షం నిషేవతే |
స స్వపక్షే క్షయం ప్రాప్తి పశ్యాత్తైరేవ హన్యతే || 16 ||

నిరనుక్రోశతా చేయం యాద్యశీ తే నిశాచర |
స్వజనేన త్వయా శక్యం పరుషం రావణానుజ || 17 ||

ఇత్యుక్తో భ్రాతృపుత్రేణ ప్రత్యువాచ విభీషణః |
అజానన్నివ మచ్ఛీలం కిం రాక్షస వికత్తసే || 18 ||

రాక్షసేంద్రసుతాసాధో పారుష్యం త్యజ గౌరవాత్ |
కులే యద్యప్యహం జాతో రక్షసాం క్రూరకర్తృణామ్ || 19 ||

గుణోఽయం ప్రథమో నృణాం తన్వే శీలమరాక్షసమ్ |
న రమే దారుణేనాహం న చాధర్మేణ వై రమే || 20 ||

భ్రాత్రా విషమశీలేన కథం భ్రాతా నిరస్యతే |
ధర్మాత్మచ్యుతశీలం హి పురుషం పాపనిశ్చయమ్ || 21 ||

త్యక్త్వా సుఖమవాప్నోతి హస్తాదాశీవిషం యథా |
హింసాపరస్వహరణే పరదారాభిమర్శనమ్ || 22 ||

త్యాజ్యమాహుర్గురాచారం వేత్త ప్రజ్వలితం యథా |
పరస్యానాం చ హరణం పరదారాభిమర్శనమ్ || 23 ||

సుహృదామతిశంకా చ త్రయో దోషాః క్షయావహాః |
మహర్షీణాం వధో ఘోరః సర్వదేవైశ్చ విగ్రహాః || 24 ||

అభిమానశ్చ కోపశ్చ వైరిత్వం ప్రతికూలతా |
ఏతే దోషా మమ భ్రాతుర్ణివితైశ్చర్యనాశనాః || 25 ||

గుణాన్మచ్చాదయామాసుః పర్వతానివ తోయదాః |
దోషైరేతైః పరిత్యక్తో మయా భ్రాతా పితా తవ || 26 ||

నేయమస్తి పులి లంకా న చ త్వం న చ తే పితా |
అతిమానీ చ బాలశ్చ దుర్వినీతశ్చ రాక్షస || 27 ||

వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

87 - యుద్ధకాండ సప్తాశీతమః సర్గః

బద్ధస్త్వం కాలపాశేన బ్రూహి మాం యద్యదిచ్ఛసి |
అద్య తే వ్యసనం ప్రాప్తం కిం మాం త్వమిహ వక్షసి || 28 ||

ప్రవేష్టుం న త్వయా శక్యో న్యగ్రోధో రాక్షసాధమ |
ధర్మయిత్వా చ కాకుత్స్థా న శక్యం జీవితుం త్వయా || 29 ||

యుధ్యస్వ నరదేవేన లక్ష్మణేన రణే సహ |
హతస్త్వం దేవతాకార్యం కరిష్యసి యమక్షయే || 30 ||

నిదర్శయ స్వాత్మబలం సముద్యతం కురుష్య సర్వాయుధసాయకవ్యయమ్ |
న లక్ష్మణస్యైత్య హి బాణగోచరం త్వమద్య జీవన్మబలో గమిష్యసి || 31 ||

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే సప్తాశీతమః
సర్గః || 87 ||

www.sanatanadharm.com